

OPINIE | 09 januari 2018

De positieve spillover van advies op controle

🕒 Leestijd van ongeveer 3 minuten 💬 37 reacties

In een vorige bijdrage liet ik zien dat onderzoek weinig aanleiding geeft om aan te nemen dat de kwaliteit van de controle afneemt zo gauw advies en controle onder één dak plaatsvinden. Nu zou de conclusie van dat stuk kunnen zijn: Als het dan toch geen verschil maakt, kunnen we voor de zekerheid evengoed naar een audit-only firm streven. Iedereen is dan tevreden.

Maar deze redenering is problematisch. De studies die ik citeerde bekeken of de kwaliteit van het werk van de accountant terugloopt als adviesdiensten naast de assurancediensten worden geleverd. Maar er is óók onderzoek gedaan naar de vraag of het werk van de controlerend accountant beter wordt, naarmate er ook andere diensten worden geleverd dan assurance. Dat onderzoek richt zich op de vraag of de kennis die in het kantoor wordt verzameld door verschillende diensten te leveren gunstig uitwerkt op de kwaliteit van de controle.

U moest zich dan voorstellen dat de controlerend accountant zijn/haar kennis vergroot door samenwerking met collega's van de adviesdiensten en dat hij/zij door toepassing van de verworven kennis beter zijn/haar taak als controlerend accountant kan uitvoeren (zogenoemde *knowledge spill-overs*). Er is ook reden om aan te nemen dat, juist als de accountant andere diensten dan controle aanbiedt, deze bij kwaliteitskwesaties extra maatregelen neemt om te voorkomen dat reputatieverlies optreedt. Immers, reputatieverlies raakt dan niet alleen de controleopbrengsten, maar ook de opbrengsten van de adviesdiensten. Dat geeft aanleiding met strenge internal controls de kans op goedkeuring van agressieve verslaggeving te verkleinen. Uit deze twee argumenten kan men afleiden dat we eerder een kwaliteitstoename kunnen verwachten dan een afname, als het kantoor naast controle ook andere diensten aanbiedt.

Koh, Rajgopal en Srinivasan (2015) deden in dit verband belangrijk onderzoek. Zij keken specifiek naar de situatie waarin het nog was toegestaan om controlediensten en informatiediensten vanuit een kantoornaam te leveren. Zij zien terug dat kantoren die aan een bedrijf adviesdiensten geven naast controle een betere kwaliteit leveren, afgemeten naar de kwaliteit van de winst van de gecontroleerde onderneming (gemeten als de mate waarin winstmanipulatie wordt geobserveerd). Winstmanipulatie kwam minder voor als naast controle in hogere mate advies werd gegeven.

Als we deze uitkomst plaatsen in het licht van het uitbannen van adviesdiensten, dan is het sterk de vraag of deze maatregel wel

LAATSTE DISCUSSIE

DISCUSSIE | Opinie | Vandaag

Wettelijke verbeterdoelen accountants goed voor de samenleving

DISCUSSIE | Column | 16 maart 2020

Accountants: zet hem op!

DISCUSSIE | Column | 13 maart 2020

Een coronavrij magazine

DIVERSITEIT | 11 maart 2020

Women's Accounting Leadership Series 2020: Meer vertrouwen in eigen kunnen

DISCUSSIE | Column | 10 maart 2020

Hebben we meldvrees, of schiet onze Wwft-kennis tekort?

[Meer discussie](#)

gunstig heeft uitgewerkt voor het werk van de controlerend accountant. Zo is het niet ondenkbaar dat het makkelijker is om vast te stellen of de internal controls goed werken, als de accountant ook informatie bij een collega kan halen over het ontwerp van die controls. Zwakke plekken worden dan eerder duidelijk.

Voor zover deze specialisten intern worden ingezet en zij samen met de controlerend accountants onder een gemeenschappelijke set van regels en afspraken werken (zoals de regel dat voor een bedrijf niet *en* advies *en* assurance-diensten worden uitgevoerd), ontstaat er niet automatisch een onafhankelijkheidsprobleem. Het hoeft hierbij dus niet eens over dezelfde gecontroleerde onderneming te gaan. Het feit dat de kennis in huis is binnen de accountantsfirma, helpt de controlerend accountant mogelijk eerder zwakke en sterke plekken te zien.

Behalve dat de kwaliteit van de controle mogelijk wordt beïnvloed door de aanwezigheid van advies naast controle, is er ook een (preventief) effect op de gecontroleerde onderneming. Ciconte, Knechel en Mayberry (2017) laten zien dat accountantskantoren die naast controle ook advies geven, een gunstige invloed uitoefenen op de exploitatie van het gecontroleerde bedrijf dat door het betrokken kantoor wordt gecontroleerd. Winstgevendheid wordt, met andere woorden, bevorderd als het kantoor een breder pakket aan diensten verleent.

Samengevat trek ik de conclusie dat het werk van de accountant eerder aanleiding geeft om advies en controle onder één dak toe te staan, dan dat te verbieden.

Wat vindt u van deze opinie?

Reacties

[Spelregels debat](#)

Deel dit artikel

Jan Bouwens is hoogleraar accounting UvA en research fellow University of Cambridge.

Aanmelden nieuwsbrief

Ontvang elke werkdag (maandag t/m vrijdag) de laatste nieuwsberichten, opinies en artikelen in uw mailbox.

Bent u NBA-lid? Dan kunt u zich ook aanmelden via uw [ledenprofiel op MijnNBA.nl](#).

Aanmelden

Accountant is een uitgave van de Koninklijke Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants (NBA).

 NBA

ACCOUNTANT.NL

Home
Nieuws
Discussie
Vaktechniek
Achtergrond
In & Uit
Feiten & Cijfers
Tucht

DOSSIERS

Arbeidsmarkt
ICT
Opleiding
alle dossiers

Fiscaal
Kwaliteit en toezicht
Pensioen

Fraude en witwassen
Mkb
Publiek belang

Accountant maakt gebruik van cookies om de website te analyseren en te verbeteren en om advertenties te tonen. Door op 'akkoord' te klikken geeft u toestemming voor het gebruik van cookies. In de [cookieverklaring](#) vindt u meer informatie over het gebruik van cookies op deze site.

Akkoord

© 2022 NBA (nba.nl) [Privacyverklaring](#) [Cookieverklaring](#) [Spelregels debat](#) [Volg ons op Twitter](#) [NBA.nl](#)